

Forn Albareda 1

Pallejà

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Camí de les Rovires, a gairebé un 1 km des del cementiri nou.
Emplaçament
Alçada: En una zona de bosc, a mà dreta del camí, molt a prop d'aquest.
114

Coordenades:

Latitud: 41.431727386291
Longitud: 1.9836285813861
UTM Est (X): 415081
UTM Nord (Y): 4587183

Classificació

Número de fitxa 08157 - 54
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Gairebé completament esfondrat.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari Codi 21 de la wikipedra
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08156A001000050000FF
Autoria de la fitxa Ainhoa Pancorbo Picó
Data de registre de la fitxa: dj., 26/01/2023 - 12:45

Descripció

Estructura parcialment excavada a l'argila natural, de planta circular, limitada a la part frontal per un muret de pedra lligada amb argila de prop de 60 cm d'amplada, amb una porta o boca ben delimitat de 60 cm més d'amplada. Amb un diàmetre màxim de 4,3 m, l'olla es conserva amb una alçada de prop de 150 cm respecte del nivell de circulació, però es creu que ha estat reblerta i deu haver-hi encara uns 150 o 200 cm més de profunditat.

A la part superior dreta, mirant el forn des de la seva entrada, es conserva encara una filada de pedres (corona).

Observacions:

Els forns de calç o olles de calç són construccions tradicionals que es troben arreu de Catalunya. Estan construïts, normalment, propers a una pedrera o jaciment de pedra calcària, d'una manera molt senzilla, aprofitant el desnivell d'un marge o s'excavava directament en un rost amb l'objectiu d'obtenir, la calç.

Aquesta, barrejada amb aigua i sorra és converteix en el morter de calç, emprat tradicionalment en la construcció de cases i altres edificis fins als anys cinquanta, quan el ciment i el formigó van prendre el relleu. També es va utilitzar per arrebossar les façanes, o per emblanquinar les cases, impermeabilitzar safarejos i cisternes, ensulfatar plantes...

Els forns estan constituïts per l'olla, la corona, la boca del forn o de la fogaina, la porta del forn i, de vegades, una banqueta interior.

L'olla és l'obertura circular o retall en el marge que baixa verticalment des de la zona de càrrega fins al forn o fogaina. Aquesta mena de pou, pot ser de mides petites però n'hi ha de sis a set metres de diàmetre per sis a vuit metres d'alçada. A la base de l'olla hi ha una banqueta perimetral, una mena de banc corregut adossat a la paret. És l'indret on s'inicia l'amuntegament de roca calcària de manera a formar una falsa volta. En el cas de que no hi hagi aquesta estructura, els calciners la creen amb la mateixa pedra quan preparen la fornada, deixant sempre un espai buit per poder afegir les gavelles o fagots de branques, des de la boca o porta de la fogaina.

La boca del forn o de la fogaina és l'indret per on s'introduïa la pedra i els fagots de brancatge, i per on un cop la cuita finida, s'extrauria la calç viva.

La corona queda situada a la part superior de l'olla. Es tracta d'un reforç al nivell superior de l'olla, realitzat amb un parell o tres de fileres de pedra, coincidint amb la zona de càrrega.

El procés de transformació de la pedra en calç s'obté a través de la combustió de la llenya i la pedra de calç. Cal obtenir una temperatura d'entre 800°C i 1000°C perquè el carbonat càlcic s'alliberi de l'anhidrid carbònic i passi a òxid de calci. Per aconseguir aquest procés calia una preparació llarga i feixuga. Aquesta tasca s'efectuava normalment entre el gener i el febrer, quan les feines agrícoles eren més escadusseres, però en el cas de gran part dels forns de Pallejà, funcionaven tot l'any. El forn s'omplia posant de forma circular les pedres depenent de la seva mida: a baix les més grosses i a dalt del curull les més petites.

A la part inferior es deixava una boca per introduir-hi els feixos de llenya. Quan començava l'encesa, ja no es podia aturar fins que el mestre calcinaire comprovava que la pedra era ben cuita. Calien de dotze a quinze dies de cuita per deixar la pedra a punt i després vint dies més per refredar-se. Aquesta

calç anomenada viva s'apagava abocant-hi aigua, essent convertida en hidrat de calç o calç morta. Passat aquest temps la calç es podia desenfornar i transportar-la en carros.

Història

Existeix documentació que ja des del s. XVII parla de l'existència de forns de guix i calç al municipi. Segons es diu, les pedres de calç viva (òxid de calci), eren portades directament amb carros des dels forns a Molins de Rei. A les darreries del s. XIX, ja construït el ferrocarril, eren transportades a Barcelona. Els forns de calç van ser utilitzats des de l'època moderna fins a meitat de la dècada dels anys 50 del segle XX.

Bibliografia

- *Pal·laliana. Butlletí del Museu Municipal de Pallejà* (2017) núm. 18, segona època. Pallejà, desembre de 2017.

Enllaços d'interès:

[Wikipedra. Construccions en pedra seca \(Codi 21\)](#)

